

Пријемни испит, 29. јун 2023.

МАТЕМАТИКА (60)

1. Израчунати вредност израза $(x + x^{-1} + y + y^{-1})^{\frac{1}{2}}$ за $x = \frac{1}{4 - \sqrt{15}}$ и $y = \frac{1}{4 + \sqrt{15}}$.
2. У једначини $(k - 1)x^2 + (k - 5)x - (k + 2) = 0$ одредити вредност реалног параметра k тако да њена решења x_1 и x_2 задовољавају услов $\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} = 2$.
3. Решити једначину $5^x + 5^{3-x} = 30$.
4. Решити једначину $2 \log_3 \sqrt{t-2} + \log_9(2t-3)^2 = \log_2(\log_2 16) - 2 \log_3(\log_3 27)$.
5. Доказати да је $(\operatorname{ctg} x - \operatorname{tg} x)^{-1} = \frac{1}{2} \operatorname{tg} 2x$, а затим решити једначину $\operatorname{ctg} x - \operatorname{tg} x = \frac{2}{\sqrt{3}}$.

Решења:

1. Приметимо да је $x = \frac{1}{4 - \sqrt{15}} = \frac{1}{4 - \sqrt{15}} \cdot \frac{4 + \sqrt{15}}{4 + \sqrt{15}} = \frac{4 + \sqrt{15}}{4^2 - 15} = 4 + \sqrt{15} = y^{-1}$. Аналогно добијамо да је $y = 4 - \sqrt{15} = x^{-1}$. Стога је $(x + x^{-1} + y + y^{-1})^{\frac{1}{2}} = (2(4 + \sqrt{15} + 4 - \sqrt{15}))^{\frac{1}{2}} = 16^{\frac{1}{2}} = 4$.

2. Примењујући Вијетове формуле на наведену квадратну једначину имамо

$$x_1 + x_2 = -\frac{k-5}{k-1} = \frac{5-k}{k-1}, \quad x_1 x_2 = -\frac{k+2}{k-1} = \frac{-k-2}{k-1}.$$

Даље је $\frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2} = \frac{x_1 + x_2}{x_1 x_2} = \frac{\frac{5-k}{k-1}}{\frac{-k-2}{k-1}} = \frac{5-k}{-k-2}$, стога нам још остаје да решимо једначину

$\frac{5-k}{-k-2} = 2$ одакле следи $5-k = 2(-k-2) = -2k-4 \Leftrightarrow -k+2k = -4-5$ и коначно $k = -9$.

3. Једначину трансформишемо користећи особине експоненцијалне функције: $5^x + \frac{5^3}{5^x} = 30$ па ћемо, након смене $5^x = t$, имати једноставнију једначину $t + \frac{125}{t} = 30$ односно, након множења са t и сређивања, $t^2 - 30t + 125 = 0$. Ова једначина има два решења, $t_1 = 5$ и $t_2 = 25$ одакле добијамо два решења полазне једначине $5^x = 5 \rightarrow x_1 = 1$, $5^x = 25 \rightarrow x_2 = 2$.

4. Рачунамо прво $\log_2 16 = 4, \log_2(\log_2 16) = \log_2 4 = 2, \log_3 27 = 3, \log_3(\log_3 27) = 1$, па је десна страна једначине $\log_2(\log_2 16) - 2\log_3(\log_3 27) = 0$. Једначина има смисла за $t - 2 > 0, 2t - 3 > 0 \Leftrightarrow t > 2$.

У наставку трансформишемо леву страну једначине:

$$2\log_3 \sqrt{t-2} = 2\log_3(t-2)^{\frac{1}{2}} = 2 \cdot \frac{1}{2} \log_3(t-2) = \log_3(t-2),$$

$$\log_9(2t-3)^2 = \log_{3^2}(2t-3)^2 = \frac{1}{2} \cdot 2\log_3(2t-3) = \log_3(2t-3).$$

Па имамо

$$\log_3(t-2) + \log_3(2t-3) = 0 \Leftrightarrow \log_3((t-2)(2t-3)) = 0,$$

одавде добијамо квадратну једначину $(t-2)(2t-3) = 2t^2 - 7t + 6 = 3^0$, односно $2t^2 - 7t + 5 = 0$ која има решења $t_1 = \frac{5}{2}$ и $t_2 = 1$ од којих само прво прихватamo, с обзиром на услове једначине.

5. Рачунамо:

$$\begin{aligned} (\operatorname{ctg} x - \operatorname{tg} x)^{-1} &= \left(\frac{\cos x}{\sin x} - \frac{\sin x}{\cos x} \right)^{-1} = \left(\frac{\cos^2 x - \sin^2 x}{\cos x \sin x} \right)^{-1} = \frac{\cos x \sin x}{\cos^2 x - \sin^2 x} \\ &= \frac{2 \sin x \cos x}{2(\cos^2 x - \sin^2 x)} = \frac{1}{2} \cdot \frac{\sin 2x}{\cos 2x} = \frac{1}{2} \operatorname{tg} 2x. \end{aligned}$$

Једначина се своди на $(\frac{1}{2} \operatorname{tg} 2x)^{-1} = \frac{2}{\sqrt{3}} \Leftrightarrow \frac{1}{2} \operatorname{tg} 2x = \frac{\sqrt{3}}{2}$ и, најзад $\operatorname{tg} 2x = \sqrt{3}$ чија су решења $2x = \frac{\pi}{3} + k\pi, k \in \mathbb{Z}$, односно $x = \frac{\pi}{6} + \frac{k\pi}{2}, k \in \mathbb{Z}$

Пријемни испит, 29. јун 2023.

МАТЕМАТИКА (30, РИ)

- Упростити израз $\left(\left(2 - \frac{a^2 + b^2}{ab} \right) : \left(2 + \frac{a^2 + b^2}{ab} \right) \right)^{-1} \cdot \left(\frac{a - b}{a + b} \right)^2$.
- У једначини $(k - 1)x^2 + (k - 5)x - (k + 2) = 0$ одредити вредност реалног параметра k тако да њена решења x_1 и x_2 задовољавају услов $x_1^2 + x_2^2 = 3$.
- Решити једначину $\log_9(2t - 3)^2 + 2 \log_3 \sqrt{t - 2} = 3 \log_5 25 + 2 \log_3 27 - 4 \log_2 8$.

Решења:

1. Имамо да је

$$\begin{aligned} \left(2 - \frac{a^2 + b^2}{ab} \right) : \left(2 + \frac{a^2 + b^2}{ab} \right) &= \frac{2ab - a^2 - b^2}{ab} : \frac{2ab + a^2 + b^2}{ab} = \frac{-(a - b)^2}{ab} \cdot \frac{ab}{(a + b)^2} \\ &= -\frac{(a - b)^2}{(a + b)^2}. \end{aligned}$$

Одавде је

$$\left(\left(2 - \frac{a^2 + b^2}{ab} \right) : \left(2 + \frac{a^2 + b^2}{ab} \right) \right)^{-1} = \left(-\frac{(a - b)^2}{(a + b)^2} \right)^{-1} = -\frac{(a + b)^2}{(a - b)^2},$$

па је

$$\left(\left(2 - \frac{a^2 + b^2}{ab} \right) : \left(2 + \frac{a^2 + b^2}{ab} \right) \right)^{-1} \cdot \left(\frac{a - b}{a + b} \right)^2 = -\frac{(a + b)^2}{(a - b)^2} \cdot \left(\frac{a - b}{a + b} \right)^2 = -1.$$

2. Примењујући Вијетове формуле на наведену квадратну једначину имамо

$$x_1 + x_2 = -\frac{k - 5}{k - 1} = \frac{5 - k}{k - 1}, \quad x_1 x_2 = -\frac{k + 2}{k - 1} = \frac{-k - 2}{k - 1}.$$

Даље је $3 = x_1^2 + x_2^2 \pm 2x_1 x_2 = (x_1 + x_2)^2 - 2x_1 x_2 = \left(\frac{5 - k}{k - 1} \right)^2 - 2 \frac{-k - 2}{k - 1}$. Сређивањем се добија $3 = \frac{(5 - k)^2 + 2(k + 2)(k - 1)}{(k - 1)^2} = \frac{3k^2 - 8k + 21}{(k - 1)^2}$, односно $3(k^2 - 2k + 1) = 3k^2 - 8k + 21$. Остаје да решимо линеарну једначину $2k = 18$, па је решење $k = 9$.

3. Прво рачунамо $3 \log_5 25 + 2 \log_3 27 - 4 \log_2 8 = 3 \cdot 2 + 2 \cdot 3 - 4 \cdot 3 = 0$. Једначина има смисла за $2t - 3 > 0$ и $t - 2 > 0$, дакле за $t > 2$. Имамо да је

$$\log_9(2t - 3)^2 = 2 \log_{3^2}(2t - 3) = 2 \cdot \frac{1}{2} \log_3(2t - 3) = \log_3(2t - 3),$$

$$2 \log_3 \sqrt{t - 2} = 2 \cdot \frac{1}{2} \log_3(t - 2) = \log_3(t - 2).$$

Одавде имамо

$$\log_3(t - 2) + \log_3(2t - 3) = 0 \leftrightarrow \log_3((t - 2)(2t - 3)) = 0,$$

одавде добијамо квадратну једначину $(t - 2)(2t - 3) = 2t^2 - 7t + 6 = 3^0$, односно $2t^2 - 7t + 5 = 0$ која има решења $t_1 = \frac{5}{2}$ и $t_2 = 1$ од којих само прво прихватамо, с обзиром на услове једначине.

Пријемни испит, 29. јун 2023.

МАТЕМАТИКА (30, ИЗЖС)

1. Израчунати вредност израза $\frac{1}{2\sqrt{2}} \left(\frac{3 \cdot 32^{\frac{1}{2}}}{2^{-1}} - \left(\frac{1}{50} \right)^{-\frac{1}{2}} - 27^{\frac{1}{3}} \cdot 18^{\frac{1}{2}} \right)$
2. Решити дату квадратну једначину $\frac{x+1}{3} + \frac{3(x-1)}{4} = \frac{(x-3)^2}{6} + \frac{27}{12}$.
3. Решити једначину $3 \log_5 25 + 2 \log_3 27 - 4 \log_2 x = 0$.

Решења:

$$\begin{aligned} 1. \quad \frac{1}{2\sqrt{2}} \left(\frac{3 \cdot 32^{\frac{1}{2}}}{2^{-1}} - \left(\frac{1}{50} \right)^{-\frac{1}{2}} - 27^{\frac{1}{3}} \cdot 18^{\frac{1}{2}} \right) &= \frac{1}{2\sqrt{2}} \left(\frac{3 \cdot \sqrt{32}}{\frac{1}{2}} - (50)^{\frac{1}{2}} - \sqrt[3]{27} \cdot \sqrt{18} \right) \\ &= \frac{1}{2\sqrt{2}} \left(3 \cdot 4\sqrt{2} \cdot 2 - \sqrt{25 \cdot 2} - 3 \cdot \sqrt{9 \cdot 2} \right) \\ &= \frac{1}{2\sqrt{2}} \left(24\sqrt{2} - 5\sqrt{2} - 3 \cdot 3\sqrt{2} \right) \\ &= \frac{1}{2\sqrt{2}} \left(24\sqrt{2} - 5\sqrt{2} - 9\sqrt{2} \right) \\ &= \frac{1}{2\sqrt{2}} \cdot 10\sqrt{2} \\ &= 5 \end{aligned}$$

2. Множењем једначине са 12, добија се $4x + 4 + 9x - 9 = 2(x^2 - 6x + 9) + 27$,
а сабирањем сличних чланова $2x^2 - 25x + 50 = 0$. Применом квадратне формуле
 $x_{1,2} = \frac{25 \pm \sqrt{625 - 4 \cdot 2 \cdot 50}}{4}$ добијају се решења $x_1 = 10$ и $x_2 = \frac{5}{2}$.

3. Израчунавањем логаритама прва два сабирка се могу другачије записати, па се добија
 $3 \cdot 2 + 2 \cdot 3 - 4 \log_2 x = 0$, односно $12 = 4 \log_2 x$, одакле је $\log_2 x = 3$, па је решење
 $x = 2^3 = 8$.

Пријемни испит, 7. септембар 2023.

МАТЕМАТИКА (60)

1. а) Израчунати куб бинома $(x - 3)^3$.
б) Упростити израз $\frac{2x + 2y}{x^3 - 9x^2 + 27x - 27} \cdot \frac{(x - 3)^2}{x + y} \cdot \frac{xy - 3y}{2xy}$.
2. Решити дате једначине:
  - а) $4x^2 - 17x + 18 = 0$
  - б) $4x^4 - 17x^2 + 18 = 0$.
3. а) Ако је $\sin \alpha = 0,6$ за оштар угао α , израчунати вредности осталих тригонометријских функција.
б) Ако је $\sin \alpha = 0,6$ за оштар угао α , израчунати вредност израза $I = \sin 2\alpha + 4 \cdot \sin^2 \frac{\alpha}{2}$.
4. Израчунати $\sqrt{2 - \sqrt{3}} \cdot \sqrt{2 + \sqrt{3}}$, а затим решити једначину
$$\left(\sqrt{2 - \sqrt{3}}\right)^x + \left(\sqrt{2 + \sqrt{3}}\right)^x = 4.$$
5. Одредити све реалне бројеве за које важи $|x + 2| = 3(2 - x)$.

Решења:

1. a) На основу формуле за куб бинома имамо једноставно:

$$(x-3)^3 = x^3 - 3x^2 \cdot 3 + 3x \cdot 3^2 - 3^3 = x^3 - 9x^2 + 27x - 27.$$

- b) Користећи претходни резултат добијамо

$$\frac{2x+2y}{x^3-9x^2+27x-27} \cdot \frac{(x-3)^2}{x+y} \cdot \frac{xy-3y}{2xy} = \frac{2(x+y)}{(x-3)^3} \cdot \frac{(x-3)^2}{x+y} \cdot \frac{y(x-3)}{2xy} = \frac{1}{x}.$$

2. a) Једначину решавамо по познатој формули: $x_{1,2} = \frac{17 \pm \sqrt{17^2 - 4 \cdot 4 \cdot 18}}{8} = \frac{17 \pm 1}{8}$
одакле је $x_1 = \frac{9}{4}$, $x_2 = 2$.

- b) Једначину сменом $x^2 = t$ сводимо на претходну једначину: $4t^2 - 17t + 18 = 0$ која има решења $t_1 = \frac{9}{4}$ и $t_2 = 2$ одакле имамо $x_{1,2} = \pm \sqrt{\frac{9}{4}} = \pm \frac{3}{2}$, а затим и $x_{3,4} = \pm \sqrt{2}$.

3. a) На основу Основног тригонометријског идентитета $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$, имамо да је $\cos^2 \alpha = 0,64$ одакле, с обзиром да је угао α оштар, добијамо $\cos \alpha = 0,8$. Даље је $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha} = \frac{0,6}{0,8} = \frac{3}{4} = 0,75$, а затим и $\operatorname{ctg} \alpha = \frac{\cos \alpha}{\sin \alpha} = \frac{4}{3}$.

- b) Имамо $\sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cos \alpha = 2 \cdot \frac{3}{5} \cdot \frac{4}{5} = \frac{24}{25}$, $\sin^2 \frac{\alpha}{2} = \frac{1-\cos \alpha}{2} = \frac{1-0,8}{2} = 0,1 = \frac{1}{10}$, одакле имамо $4 \cdot \sin^2 \frac{\alpha}{2} = 4 \cdot \frac{1}{10} = \frac{2}{5}$. Најзад је $I = \sin 2\alpha + 4 \cdot \sin^2 \frac{\alpha}{2} = \frac{24}{25} + \frac{2}{5} = \frac{34}{25}$.

4. Имамо $\sqrt{2-\sqrt{3}} \cdot \sqrt{2+\sqrt{3}} = \sqrt{(2-\sqrt{3}) \cdot (2+\sqrt{3})} = 1$. Смена $(\sqrt{2-\sqrt{3}})^x = t$ даје $t + \frac{1}{t} = 4$ која после множења са t и сређивања постаје $t^2 - 4t + 1 = 0$ која има решења $t_{1,2} = \frac{4 \pm \sqrt{12}}{2}$ одакле је $t_1 = 2 + \sqrt{3}$, $t_2 = 2 - \sqrt{3}$. Једначина $(\sqrt{2-\sqrt{3}})^x = 2 + \sqrt{3}$ има решење $x_1 = 2$ а једначина $(\sqrt{2-\sqrt{3}})^x = 2 - \sqrt{3} = (2 + \sqrt{3})^{-1}$ има решење $x_2 = -2$.

5. Разликујемо два случаја. Ако је $x + 2 \geq 0$ тј. $x \in [-2, \infty)$ једначина постаје $x + 2 = 3(2 - x)$ која се своди на $4x = 4$ односно $x = 1$ које припада наведеној области, па представља решење полазне једначине.

С друге стране, ако је $x + 2 < 0$ тј. ако је $x \in (-\infty, -2)$, једначина се своди на $-x - 2 = 3(2 - x)$ која се даље сређује као $2x = 8$ односно $x = 4$, али ово решење не припада наведеној области па га одбацујемо. Дакле, једначина има само једно решење: $x = 1$.

Пријемни испит, 7. септембар 2023.

МАТЕМАТИКА (30, РИ)

- а) Израчунати куб бинома $(2x + 1)^3$
б) Упростити израз $\frac{3x + 3y}{8x^3 + 12x^2 + 6x + 1} \cdot \frac{(2x + 1)^2}{x + y} \cdot \frac{2xy + y}{3xy}$
- Решити једначину $\sqrt{x} + \sqrt{9 - x} = 3$.
- Упростити израз $\frac{\sin \alpha}{1 + \cos \alpha} + \frac{1 + \cos \alpha}{\sin \alpha}$,
а затим израчунати његову вредност за $\alpha = \frac{4\pi}{3}$.

Решења:

- а) По формули за куб бинома имамо једноставно: $(2x + 1)^3 = (2x)^3 + 3 \cdot (2x)^2 \cdot 1 + 3 \cdot 2x \cdot 1^2 + 1^3 = 8x^3 + 12x^2 + 6x + 1$.

б) На основу претходно добијеног израза имамо:

$$\frac{3x + 3y}{8x^3 + 12x^2 + 6x + 1} \cdot \frac{(2x + 1)^2}{x + y} \cdot \frac{2xy + y}{3xy} = \frac{3(x + y)}{(2x + 1)^3} \cdot \frac{(2x + 1)^2}{x + y} \cdot \frac{y(2x + 1)}{3xy} = \frac{1}{x}$$

- Једначина има смисла за $x \geq 0$, $9 - x \geq 0$ односно за $x \in [0, 9]$. Тада можемо квадрирати целу једначину и добијамо

$$\begin{aligned}(\sqrt{x} + \sqrt{9 - x})^2 &= 3^2 \Leftrightarrow \\ x + 2\sqrt{x(9 - x)} + 9 - x &= 9\end{aligned}$$

Одавде је $\sqrt{x(9 - x)} = 0$ а ова једначина има решења $x_1 = 0, x_2 = 9$. Непосредном провером утврђује се да ова решења задовољавају полазну једначину.

- Сређујемо дати израз:

$$\frac{\sin \alpha}{1 + \cos \alpha} + \frac{1 + \cos \alpha}{\sin \alpha} = \frac{\sin^2 \alpha + (1 + \cos \alpha)^2}{(1 + \cos \alpha) \sin \alpha} = \frac{\sin^2 \alpha + 1 + 2 \cos \alpha + \cos^2 \alpha}{(1 + \cos \alpha) \sin \alpha}$$

Даље је, се, на основу Основног тригонометријског идентитета, наведени израз своди на

$$\frac{2(1 + \cos \alpha)}{(1 + \cos \alpha) \sin \alpha} = \frac{2}{\sin \alpha}$$

За $\alpha = \frac{4\pi}{3}$ имамо да је $\sin \alpha = -\sin \frac{\pi}{3} = -\frac{\sqrt{3}}{2}$, па је наведени израз једнак

$$\frac{2}{-\frac{\sqrt{3}}{2}} = -\frac{4}{\sqrt{3}} = -\frac{4\sqrt{3}}{3}$$

Пријемни испит, 7. септембар 2023.

МАТЕМАТИКА (30, ИЗЖС)

1. Израчунати вредност израза $\sqrt{\sqrt{(1+2^2)^2 - 2^4} + \sqrt{2 \cdot 3^2 - \sqrt{4} + 9}}$

2. Применити формуле за квадрат бинома и за куб бинома, а затим упростити израз

$$(2x - 1)^2 + (x - 2)^3 - (2x - 1)(x - 2).$$

3. Решити једначину $2^{x+2} - 2^{x+1} - 2^x - 2^2 = 0$.

Решења:

1. Након једноставног рачуна добијамо

$$\begin{aligned} \sqrt{\sqrt{(1+2^2)^2 - 2^4} + \sqrt{2 \cdot 3^2 - \sqrt{4} + 9}} &= \sqrt{\sqrt{25 - 16} + \sqrt{18 - 2} + 9} = \\ &= \sqrt{\sqrt{9} + \sqrt{16} + 9} = \sqrt{3 + 4 + 9} = \sqrt{16} = 4. \end{aligned}$$

2. Примењујући наведене формуле имамо

$$\begin{aligned} (2x-1)^2 + (x-2)^3 - (2x-1)(x-2) &= (2x)^2 - 2 \cdot 2x + 1^2 + x^3 - 3x^2 \cdot 2 + 3x \cdot 2^2 - 2^3 - (2x^2 - x - 4x + 2) \\ &= 4x^2 - 4x + 1 + x^3 - 6x^2 + 12x - 8 - 2x^2 + x + 4x - 2 = x^3 - 4x^2 + 13x - 9. \end{aligned}$$

3. Једначина се своди на $2^x \cdot 2^2 - 2^x \cdot 2^1 - 2^x = 2^2$, одакле је $2^x(2^2 - 2 - 1) = 2^2$ тј. $2^x = 2^2$ која има јединствено решење $x = 2$.

Универзитет у Новом Саду
Технички факултет "Михајло Пупин" Зрењанин

Пријемни испит, 21. септембар 2023.

МАТЕМАТИКА (60)

- Израчунати куб бинома $(-1 + 2x)^3$.
  - Упростити израз $\frac{2x^2 - x}{8x^3 - 12x^2 + 6x - 1} \cdot \frac{x + y}{xy} \cdot \frac{(2x - 1)^2}{x^2 + xy}$.
- Решити дате једначине:
  - $2x^2 - 3x + 1 = 0$
  - $2 \cdot \left(\frac{1}{x}\right)^2 - 3 \cdot \frac{1}{x} + 1 = 0$.
- Ако је $\sin \alpha = \frac{5}{13}$ за оштар угао α , израчунати $\cos \alpha$ и $\operatorname{tg} \alpha$.
  - Ако је $\sin \alpha = \frac{5}{13}$ за оштар угао α , израчунати вредност израза $I = \sin 2\alpha + 2 \sin^2 \frac{\alpha}{2}$.
- Решити једначину $(\sqrt{2})^{2x} + \frac{1}{2^x} = 4, 25$.
- Одредити све реалне бројеве за које важи $3x + |x - 2| = 8$.

Решења:

1. a) На основу формуле за куб бинома имамо једноставно:

$$(-1 + 2x)^3 = (-1)^3 + 3 \cdot (-1)^2 \cdot 2x + 3 \cdot (-1)(2x)^2 + (2x)^3 = -1 + 6x - 12x^2 + 8x^3.$$

- b) Користећи претходни резултат добијамо

$$\frac{2x^2 - x}{8x^3 - 12x^2 + 6x - 1} \cdot \frac{x + y}{xy} \cdot \frac{(2x - 1)^2}{x^2 + xy} = \frac{x(2x - 1)}{(2x - 1)^3} \cdot \frac{x + y}{xy} \cdot \frac{(2x - 1)^2}{x(x + y)} = \frac{1}{xy}.$$

2. a) Једначину решавамо по познатој формули: $x_{1,2} = \frac{3 \pm \sqrt{(-3)^2 - 4 \cdot 2 \cdot 1}}{4} = \frac{3 \pm 1}{4}$

одакле је $x_1 = \frac{1}{2}$, $x_2 = 1$.

- b) Једначину сменом $\frac{1}{x} = t$ сводимо на претходну једначину: $2t^2 - 3t + 1 = 0$ која има решења $t_1 = \frac{1}{2}$ и $t_2 = 1$ одакле имамо $x_1 = \frac{1}{t_1} = 2$, а затим и $x_2 = \frac{1}{t_2} = \frac{1}{2}$.

3. a) На основу Основног тригонометријског идентитета $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$, имамо да је $\cos^2 \alpha = \frac{144}{169}$ одакле, с обзиром да је угао α оштар, добијамо $\cos \alpha = \frac{12}{13}$. Даље је $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha} = \frac{\frac{5}{13}}{\frac{12}{13}} = \frac{5}{12}$ а затим и $\operatorname{ctg} \alpha = \frac{\cos \alpha}{\sin \alpha} = \frac{12}{5}$.

- b) Имамо $\sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cos \alpha = 2 \cdot \frac{5}{13} \cdot \frac{12}{13} = \frac{120}{169}$, $\sin^2 \frac{\alpha}{2} = \frac{1 - \cos \alpha}{2} = \frac{1 - \frac{12}{13}}{2} = \frac{1}{26}$, одакле имамо $2 \cdot \sin^2 \frac{\alpha}{2} = 2 \cdot \frac{1}{26} = \frac{1}{13}$. Најзад је $I = \sin 2\alpha + 2 \cdot \sin^2 \frac{\alpha}{2} = \frac{120}{169} + \frac{1}{13} = \frac{133}{169}$.

4. Еквивалентни запис једначине је $2^x + \frac{1}{2^x} = \frac{17}{4}$. Увођењем смене $2^x = t$ и множењем једначине са $4t$ добија се $4t^2 - 17t + 4 = 0$. Применом формуле за решавање квадратне једначине се добија $t_1 = \frac{32}{8} = 4$ и $t_2 = \frac{2}{8} = \frac{1}{4}$. Решавањем једначина $2^x = 4$ и $2^x = \frac{1}{4}$, добијају се решења $x_1 = 2$ и $x_2 = -2$.

5. Разликујемо два случаја.

Прво, $x \geq 2$. Једначина постаје $3x + x - 2 = 8$, одакле $4x = 10$ и $x = \frac{5}{2}$.

Друго, $x < 2$. Онда се решава једначина $3x + 2 - x = 8$, одакле $2x = 6$ и $x = 3$, али ово решење одбацујемо.

Стога је само једно решење $x = \frac{5}{2}$.

Пријемни испит, 21. септембар 2023.

МАТЕМАТИКА (30, РИ)

- а) Израчунати куб бинома $(-x - 2)^3$.
б) Упростити израз $\frac{y}{-8 - 12x - 6x^2 - x^3} \cdot \frac{-x^2 - 2x}{y^2} \cdot \frac{(-x - 2)^2}{2x}$.
- Решити једначину $\sqrt{x} + \sqrt{25 - x} = 7$.
- Упростити израз $\frac{1 - \cos \alpha}{1 + \cos \alpha} + \frac{1 + \cos \alpha}{1 - \cos \alpha}$,
а затим израчунати његову вредност за $\alpha = \frac{5\pi}{6}$.

Решења:

- а) По формули за куб бинома имамо једноставно:
 $(-x - 2)^3 = -(x + 2)^3 = -(x^3 + 3 \cdot x^2 \cdot 2 + 3 \cdot x \cdot 2^2 + 2^3) = -8 - 12x - 6x^2 - x^3$.
б) На основу претходно добијеног израза имамо:
 $\frac{y}{-8 - 12x - 6x^2 - x^3} \cdot \frac{-x^2 - 2x}{y^2} \cdot \frac{(-x - 2)^2}{2x} = \frac{y}{-(x + 2)^3} \cdot \frac{-x(x + 2)}{y^2} \cdot \frac{(x + 2)^2}{2x} = \frac{1}{2y}$.
- Једначина има смисла за $0 \leq x \leq 25$, односно за $x \in [0, 25]$. Тада можемо квадрирати целу једначину и добијамо
 $(\sqrt{x} + \sqrt{25 - x})^2 = 7^2 \Leftrightarrow$
 $x + 2\sqrt{x(25 - x)} + 25 - x = 49$
Одавде је $2\sqrt{x(25 - x)} = 24$, а њој еквивалентна квадратна једначина $25x - x^2 = 144$ има решења $x_1 = 16, x_2 = 9$. Непосредном провером утврђује се да ова решења задовољавају полазну једначину.
- Сређујемо дати израз:

$$\frac{1 - \cos \alpha}{1 + \cos \alpha} + \frac{1 + \cos \alpha}{1 - \cos \alpha} = \frac{(1 - \cos \alpha)^2 + (1 + \cos \alpha)^2}{1 - \cos^2 \alpha} = \frac{2(1 + \cos^2 \alpha)}{1 - \cos^2 \alpha}$$

За $\alpha = \frac{5\pi}{6}$ имамо да је $\cos \alpha = -\cos \frac{\pi}{6} = -\frac{\sqrt{3}}{2}$, па је наведени израз једнак
 $\frac{2(1 + \frac{3}{4})}{1 - \frac{3}{4}} = \frac{\frac{14}{4}}{\frac{1}{4}} = 14$.

Универзитет у Новом Саду
Технички факултет "Михајло Пупин" Зрењанин

Пријемни испит, 21. септембар 2023.

МАТЕМАТИКА (30, ИЗЖС)

1. Израчунати вредност израза $\sqrt{\sqrt{(1+2^2)^2 - 2^4} + \sqrt{2 \cdot 3^2 - \sqrt{4} + 9}}$

2. Применити формуле за квадрат бинома и за куб бинома, а затим упростити израз

$$(2x - 1)^2 + (x - 2)^3 - (2x - 1)(x - 2).$$

3. Решити једначину $2^{x+2} - 2^{x+1} - 2^x - 2^2 = 0$.